

Inntak til videregående opplæring - rett til to år ekstra opplæring

Utdanningsdirektoratet har svart Fylkesmannen i Oppland om elevs rettigheter i forhold til to års ekstra opplæring.

TOLKNINGSUTTALELSE 19.01.2007

Gjelder

- Opplæringslova - § 3-1. Rett til videregående opplæring for ungdom

Viser til brev av 09.01.07 hvor dere ber om en avklaring når det gjelder elevs rettigheter i forhold til to års ekstra opplæring. Spørsmålene gjelder slik direktoratet forstår det tidspunktet for når det skal fattes vedtak om rett til mer opplæring og om mål for eleven kan endres underveis i opplæringsløpet.

Det er to vilkår som begge må være oppfylt før en elev har rett til inntil to års ekstra videregående opplæring, jf. opplæringsloven § 3-1 femte ledd. Det ene vilkåret er at eleven har rett til spesialundervisning eller omfattes av de særskilte rettighetene i §§ 3-9 eller 3-10. Det andre vilkåret er at eleven har behov for mer tid til videregående opplæring for å nå de målene som er satt for eleven. Det siste innebærer at eleven må ha utbytte av mer opplæring.

Tidspunkt for når det kan fattes vedtak om utvidet opplæringstid

Verken lovens ordlyd eller forarbeidene gir noen regler for tidspunktet for når det kan fattes vedtak om utvidet opplæringsrett. Da et av vilkårene er at eleven har rett til spesialundervisning, må vedtaket om utvidet opplæringsrett ses i sammenheng med dette. Retten til spesialundervisning inntreffer når eleven ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, jf. § 5-1. Dette innebærer at vedtak om spesialundervisning skal kunne fattes når det er behov for det, dvs. gjennom hele opplæringsløpet og hele året.

I henhold til opplæringsloven § 5-5 skal skolen hvert halvår utarbeide skriftlig oversikt over den opplæringen eleven har fått og en vurdering av utviklingen til eleven. Denne vurderingen må skje på bakgrunn i IOP og de mål som er satt for eleven. Halvårsrapporten skal ligge til grunn for utarbeidelse av en eventuell ny behovsmelding. Dette innebærer at vurderingene i halvårsrapportene skal kunne gi grunnlag for å vurdere om spesialundervisningen kan avsluttes, bør endres eller videreføres.

Da retten til utvidet opplæringstid er knyttet til vedtak om spesialundervisning og dette skal kunne fattes når det er behov for det, dvs. gjennom hele opplæringsløpet og hele året, mener direktoratet at tilsvarende må gjelde vedtak om utvidet opplæringstid.

Nye mål for eleven

Formålet med bestemmelsen om utvidet opplæringstid er at elever med særlige behov ofte vil trenge noe lenger tid enn andre elever og at et opplæringstilbud utover normert tid vil kunne gjøre eleven bedre rustet til yrkesliv eller videre utdanning. I forhold til kravet om at vedtak om spesialundervisning skal kunne fattes når det er behov, og at halvårsrapporter skal gi grunnlag for vurdering i forhold til endringer når det gjelder spesialundervisning, jf. over, mener direktoratet at det ikke er noe grunnlag for å si at det ikke kan utarbeides nye mål for en elev i løpet opplæringsløpet, herunder også tredje eller fjerde skoleår.

Konklusjon

Direktoratet er enig i Fylkesmannens tolking og vurderinger i forhold til opplæringsloven § 3-1 femte ledd. Direktoratet presiserer at dersom vilkårene i bestemmelsen er oppfylt, har

eleven rett til utvidet opplæringstid.

Vår referanse: 2006/115

Kopi: Oppland Fylkeskommune